

Paprika-bemutató

A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya, a Magyar Agrártudományi Egyesület Csongrád megyei szervezetének keretében szervezett és a Csongrád megyei Mezőgazdasági Szervezetek Területi Szövetsége, a Szegedi Paprika-feldolgozó Vállalat és a szegedi Tájegység Fűszerpaprika Termelő Társulás iparszerűen szervezett termelési rendszere tegnap, kedden fűszerpaprika-fajtát és természeti bemutatót rendezett. A szakemberek a szegedi táj-körzet taggazdaságaiban megtekintették a paprikaföldeket. Ellátogattak többek között a Gorzsai Állami Gazdaságba, a pusztaszeri Hétvezér, a forráskúti Haladás Tsz-be és a mórhalmi Homokkultúra Szakszervezetbe.

A bemutatót látottakat a zánkányi Egyetem Szakszervezetében értékelték.

Csurka folytatja

Jó széllel hajózik be színpadainkra Csurka István kétrészes tragikomédiája, a Házmestersirató. A tavalyi, vigszínházi premier után az idei évadban két, vidéken működő társulat is műsorára tűzte, Debrecenben csak tavasszal játszószék. A Szegedi Nemzeti Színház viszont ezzel nyitja idei évadját. A szeptember 28-i premierig a telt színhelyén, a Kisszínházban zajlanak a próbák. A tegnapi estét a szerző, Csurka István is (balról), akit fotóriporterünk a próba kezdetén örökített meg a színpadon, Varga Mátyas díszlettervező és Félix László rendező (jobbról) társaságában. Az előjelek kedvezőek, az elmúlt évek során Csurka Istvántól két darabot is játszottak Szegeden, s mind az idő vasfogat, mind a Döglött aknákat, zajos közönségeket övezte. A Házmestersirató sem lünik rosszabbnak ezeknél...

Szépségideálok

A mezítelen női test művészi ábrázolása a Willendorfi Vénusz óta kísér bennünket. A szerelem szimbóluma volt és maradt a változó szépségideálok között, a lélek és a szellem képmutatása után, a szex és a pornó manipulációja idején is. A görög szobroktól Giörgione Alvó Vénuszán át Modigliani gyönyörű aktjait a művészet egyik központi témája a ruhátlan női test. Mintegy annak a felfedezésnek bizonyosságát, melyet Jöse Pierre így fogalmazott meg: „a nő egyenruhája csakis pompás meztelensége lehet”. Természetesen a mindenkori divat, az esztétikai elvárások, a művészi fűtöttség és a mondanivaló határozta meg a modellek kiválasztását, az allegorikus lehetőségeket, a tartalmi hangsúlyokat, a művészi eszközöket. A festészet és a szobrászat után a fotográfia is felfedezte — szinte születésével egy időben — ezt a tematikát.

Három kiállítás látható ezekben a napokban Szegeden, s a hármát — föllelhető nyomaiban — összeköti ez a téma. Urban György festőművész kiállítását a Gulácsy Lajos Teremben az Akt című mű kép egyik törekvésének központi darabja; Lussa Vince és a Bartók Béla Művelődési Központ B Galériában mutatja be fotóit — jórészt aktokat; az Ifjúsági Ház galériájában pedig Balla Margit grafikai láthatók — szinte fő helyen a Léda című rézkarc, mely a női test és asszonyi ösztönvilág szimbolikus megfogalmazása.

Urban György Akt című festménye az átrásnak arra a szintjére jutott, amikor a konkrét formákból összefogott tömbök, a képet meghatározó kompozíció fontos, szinte már geometrikus jelei alakulnak ki. Ez a tömbös-súlyos fogalmazás mód Henry Moore szobrait idézi, de előlegezi azokat a ritmusképleteket, amelyeket Kompozíció I-IV. összefoglaló címmel mutat be. Ez Urban György festészetének szimpatikusabb vonulata. Másik csoportba tartozó utazási és tájélményekből született képeket IBUSZ-festészetnek nevezném. Mintha a világjáró turista színes diálvai hivalkodva idéznék fel a Hadrián templom Ephesusban, Didyma romját, a Gizeni színxet, a luxori nagytemplom bejáratát, az athéni

Acropoliszt, a Colosszeumot és sorolhatnánk. Ami össze-köti festészetének két pólu-sát, az Egyensúly, Két torony, Falu, Hegyek, Táj repülőről nézve című képek.

Lussa Vince az aktfényképezést állítja munkásságának középpontjába. A szép női test tisztaságát, bensőséges-ségét, líraiságát, harmóniáját igyekszik felmutatni a test-tartás, a ma divatos alkát, a torzóforma, a fény- és árnyékjátékot, a faktúra pontillista, grafikai hatásokat hordozó lehetőségeinek ötvözésével. Kiseb esztétizálóknak érzem Lussa fotóit, sok bennük a keresettség, a beállítottság, néha különös tornamutatványokra készíti modelleket. Több természetesség, nyíltság, őszinteség megóvna ezeket a különben szép képeket a mestérségtől. A különböző raszterháló alkalmazása nem válik munkáinak szer-vezésévé, nem oldódik tartalmi elemé, hanem egy, a modell és a néző közé feszülő hálót idéz. Színes fényképek bevalottan is posztereknek, reklámoknak, címlapoknak, könyvborítónak szánt alkotások — amit vállaltak, teljesítik: szépek, szemét gyönyörködtetők.

Balla Margit hihetetlenül gazdag fantáziával barokk-szerűen buja meséket mond a kiállítás terem fehér gőzfűgőnyök mögötti fekete dobozban. Léda a nőben lakó állati ösztönök jeleníti meg

Tandi Lajos

Indul a Collegium Artium

Huszonharmadik alkalommal indul meg ezekben a napokban a művelődés és a nevelés egységét megvalósítani igyekvő Collegium Artium et Polytechnikum. A zenetudományi szekció első előadásán szeptember 20-án este 8 órakor az egyetem Dugonics téri aulájában Ránki Dezső Kossuth-díjas zongoraművész ad hangversenyt, s egyben előadást is tart hangszeréről.

Szeptember 24-én a dóm-ban Lehotka Gábor érdemes művész Bach műveiből ad orgonakoncertet, s rövid előadásban ismerteti az orgonaművészet fejlődését. A szekció többi előadásai az oboa, a hegedű, a fuvola és a csembaló világával ismer-tetik meg az érdeklődőket — neves művészek előadá-sában. A színhadtudományi szekcióban a XX. század magyar, szovjet, lenyeli, angol és amerikai színház-művészetéről tartanak elő-

adást a szakma elismert tudósai és alkotói. A képző-művészeti szekcióban szintén a XX. század művésze-tével, Európával, valamint Japán építőművészetével is megismerkedhetnek meg majd az előadók hallgatói. A film és a történelem 1939 és 1979 közötti kapcsolatát bemutató alkotásokat vitették a film-esztétikai szekcióban. Az első előadás szeptember 20-én délután fél 3-kor lesz, az Ady téri egyetem Auditorium Maximumában. Műso-ron: A regény című francia film.

A Collegium Polytechni-kumban kiváló szakemberek a természettudományok fejlődésének újabb eredményeiről tartanak előadásokat, melyeknek színhelye a Herman Ottó kollégium tár-salgója lesz. Rövidesen megkezdődnek az Art Kino filmvetítései is. Ebben az évben Antonini és a modern olasz filmművészet remekeiből mutatnak be alkotásokat. Az előadásokat az Auditorium Maximumban tartják, pénteki napokon, este 7 óra-kor.

Gáz az olajjal

Igen, ki ne tudná, hogy gáz van az olajjal. A föld alatt eddig is elfordult, hogy olykor együtt rejtőz-ködtek, mostanában viszont egészen más értelemben említhetők közösen. Gáz van az olajjal, magyarul szólna: dühöng az olajválság.

Népszerűsítő brosrúrák és tévékommentárok foglalkoznak időről időre eme leg-újabb egyetemes krízissel, okaival, a jelenlegi helyzet-tel, a napi politika aktuáli-tásaitól elméleti fejtegetése-kig. A rádió a maga módján, eredetien és szimpatikusan tette le voksát olaj-ügyben. A Mi lenne...? sorozat legújabb adásában, Erdei Grünwald Mihály múlt héten hétfőn este a Petőfi adón és kedden reggel a Kossuthon hallott mű-sorában a című kérdés így fejeződött be: ...ha el-fogy a kőolaj? Az izgalmas címkérdésre Juhász Ar-pád geológus, Horváth Sándor biológus, László István újságíró és Wiegand Győző energetikus kísérelt meg választ adni.

A mottóként használt slá-gert — „játszom egy gondol-lal, játszok velem egy gondol-t” — igen tartalma-san használta föl az adás. A kérdést voltaképpen úgy járta körül, hogy a nagyon is reális gond történetisé-gében és perspektívájában egyaránt alapos megvilá-gításba került. Mert ugyan ki tudja közülünk, laikusok közül, ki emlékszik még arra, hogy 1963-ban 3 és fél évtized múlva jóslották a mai olajválságot. (Annnyi ha-mis jóslással találkozunk manapság!) A különböző pótlanyagok a hulladékból

felhasználták az atomerő-művek benzinpótlékaik mind-mind a kétségbeesett, kiütökös emberiség próbálkozásai, s mivel vigasztalást mindig tudunk találni, elhangzott az újabb, mai keletű jóslat is: úgy 2030 tá-ján a szén, a nap és a ha-sadóanyagok energiája fede-zi majd szükségleteinket. S hogy itthon, Magyarországon mi lesz a helyzet? Elég szű-kebb pártfiankra utalni: Al-gyón 1982-től kezd-fokozato-san csökkenni a termelés. A jelenleg évi 9 millió tonnás hazai felhasználásból csak 2 millió tonna származik honi mezőkről. Száz szónak is egy a vége: minden világ-gazdasági következmény „begyűrűzik” hozzánk — ez után is.

A műsor résztvevői eme kilátásoktól függetlenül mégis szinte harcosan opti-mistának vallották magukat. Mely kijelentések így ugyan kissé kincstárinak hatottak, miként a befejező mondat is: „A jövő század emberei ugyanolyan érzéssel, moso-lyogva, de egyben elismerés-sel néznek majd vissza olajkorunkra, mint mi most, a múlt század gőzzel-szénrel viaskodó időszakaira.”

Bizonyára így lesz, miért is vonnánk kétségbe? A kö-lajgondolattal folytatott felőrás játszadozás minden-estre érdekes volt.

D. L.

Tiszai idény után

A szegedi révörség tapasztalatai

„Mit törődnek vele? Koc-kázlatom az életemet? Ma-gánygy... nem?” — Körül-belül ezekkel a szavakkal utasítják vissza sokszor a vízi pendőrs járőrjeinek figyelmeztetését a Tiszán. Pedig nem ok nélkül intették óvatosságra — 47 esetben őrságotkát — a tiltott hely-en fürdőzőket. A szegedi révörség szakaszán négy ember fulladt idén május-ban a vízbe. S ha a szerez-esétsétségek körülményeiről is szólni akarunk, ismét el-monthatjuk: a tragédiákért az emberi felelőtlenség okol-ható. A négy ember ittasan határozta el magát a für-désre, megfélekedve arról a sokat emlegetett tényről, hogy megleben az alkohol az átlagosnál is nagyobb megterhelést ró a szervezet-re.

A szegedi révörség tapasztalatai szerint idén is sok 8-10 évesen állni gyermek fürdött egyedül, azaz a fel-hőttek felügyelete nélkül a Tiszában. Talán éppen a für-dőrök figyelmeztető sza-vainak köszönhető, hogy egyáltalán sem lett a víz áldo-gata. A fürdési szezon ugyan lezárult, de az esetleges tra-gédiák megelőzése érdeké-

ben nem ártana — még idő-ben, s akár az iskolában — felhívni a gyermekek figyel-mét a fürdőzés veszélyeire. Ahogyan idejekorán kell ar-ról is szólni: a befagyott víztükör hasonló veszélye-ket tartogat.

Megintcsak örökzöld té-ma: sokan — akad köztük, aki úszni sem tud — vízi járműveknek nem tekinthető alkalmatlansággal; gumimatrac, felfújható csóna-kokkal is messzire merész-kednek a folyón. Ez ugyan-csak életet veszélyeztető szórakozás. Évről évre szől-nünk kell arról is, hogy a motorcsónak — és ladikulaj-donosok közül többen csep-pet sem törődnek saját vízi járművükkel. Akad, aki vé-konyka madzagon köti a parthoz csónakját, aztán he-tekig, hónapokig felé sem néz. Később jelentkezik a révörségen, hogy bejelent-se: a ladik eltűnt, avagy ellop-ták. A tettes — amint az majd minden esetben kide-rül — maga a víz volt. Idén eddig 26 megszökött csóna-kot adtak vissza gondatlan gazdájának. Oriz a vízi révörség olyan motorcsóna-ko-t, ladikot is, melyet ez

A napokban nyílt meg Gyu-lán, a Dürer Teremben a képzőművészet világhét ren-dezvényeként a Szegedi Ga-léria anyagát bemutató tár-galt, mely jól érzékelteti, hogy az alföldi piktúrának lírai vonalába főleg a régi szegedi festők, Nyllasy Sándor, Heller Odon, Károlyi Lajos és kortársak tartoznak. Adó-dik ez abból, hogy Tisza-

partj városunk egykori mes-tereit a Nagybányai Művésze-telepen folytatták tanulmá-nyaikat. Itt pedig beléjük ol-tották a természet-elvűsé-get, vagyis a szabadban való ábrázolás fontosságát, mely-hez a lírai, poetikus hangvé-tel társult. Ennek elsajátítá-sa révén a következő nem-zedék tagjait, többek között Dinnyés Ferencet, Dorogi Im-rét, Erdélyi Mihályt helyi társaikkal együtt szintén a posztnagybányai körhöz so-rozhatjuk, akiknek festészetét a Tisza természeti szépségei, illetve a folyó melletti vá-roսunk élete s környezete ih-llett meg.

A Szegedi Galéria gyulai bemutatójából az is kitűnik, hogy a felszabadulás utáni hazai képzőművészetünk sok-szinű megújulásához a mai szegedi festők is hozzá-járultak. A helyi mestereink közé számító Vinkler Lászlón kívül, a derékhadba tartozó Fontos Sándor, Cs. Pataj Mi-hály, Pintér József, valamint a nálunknál fiatalabb, de szintén kiforrót művészetű Déz István, Zombori László, Pataki Ferenc és mások, hol expresszív-realista törekvé-sű képekkel, hol lírai absz-trakt tendenciájú művekkel kötődnek nemcsak Szeged mai képzőművészetéhez, de nemzet-i festészetünk egészé-be is.

A Móra Ferenc Múzeum gondozása alá tartozó Szegedi Galéria első vidéki szereplése minden bizonnyal előmozdít-ta a két dél-alföldi város, Szeged és Gyula kapcsolatai-nak elmélyítését. Ennek ered-ményeképpen reméljük, mi-előbb lehetővé válik, hogy a Gyulán őrzött Kohán György-hagyatékából Szeged is bemu-tathat kiállítást.

L. Zs.

Szelecsi Zoltán